

prima instanță: Al. Negru
instanța de apel: L. Bulgac, G. Dașchevici, S. Gîrbu

dosarul nr. 2ra-861/18

Î N C H E I E R E

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Oleg Sternioală
Judecătorii Victor Burduh, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către reprezentantul Ludmillei Darii, avocatul Alexandru Chisnencu, și Hristofor Bugor, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Hristofor Bugor împotriva Ludmillei Darii cu privire la încasarea sumei, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018, prin care au fost respinse apelurile declarate de către reprezentantul Ludmillei Darii, avocatul Alexandru Chisnescu, și Hristofor Bugor și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 06 iulie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 08 decembrie 2014 Hristofor Bugor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ludmillei Darii cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în anul 1989 a obținut un lot de pământ cu suprafața de 0,608 ha situat în extravilanul Primăriei s. Trușeni, Întovărășirea Pomicolă „Romașca” (redenumită „Gladiola” din anul 1997).

A menționat că pe acest lot de pământ a construit o casuță de vară cu subsol, mansardă, verandă, balcon, însă construcția nu a fost finalizată.

A invocat că din anul 2003 a conviețuit în concubinaj cu Ludmila Darii, locuind permanent împreună în această casuță de vară.

A relevat că construcția enunțată a trecut în proprietatea lui Alexandru Cebotari în schimbul unei datorii, iar la data de 08 noiembrie 2003, acesta a vândut casuța și lotul de pământ Ludmillei Darii, unde au continuat să locuiască împreună, ducând o gospodărie comună până în anul 2014.

A susținut că pe parcursul anilor 2003-2014, din resurse proprii a efectuat diferite lucrări de construcție și amenajare ale casuței și a lotului de pământ, iar în anul 2014 pârâta i-a cerut bani pentru renovarea casei, i-a furat toate documentele ce confirmau cheltuielile anterioare suportate pentru construcția casei și i-a cerut să părăsească casa, deoarece intenționa să o înstrăineze.

A notat că la data de 17 septembrie 2014 Ludmila Darii a vândut casa de vară și lotul de pământ lui Iurie Vuluță, indicând o sumă simbolică de 219 000 de lei. Astfel, proprietar al bunului imobil a devenit Iurie Valuță, care de fapt l-a evacuat din casă.

Consideră că în condițiile în care ei au locuit împreună mai mult de 11 ani și au dus o gospodărie comună și el a contribuit cu mijloace financiare personale la finalizarea casei, pârâta după înstrăinarea imobilului la prețul de 55 000 Euro, urmează să-i întoarcă cheltuielile, pe care el le-a suportat la construcția imobilului respectiv pe parcursul a 11 ani și anume suma de 150 000 de lei.

Solicită încasarea din contul Ludmillei Darii a sumei de 150 000 de lei cu titlu de prejudiciul material, precum și a cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei reclamantul și-a concretizat cerințele, solicitând încasarea din contul Ludmillei Darii a sumei de 206 270 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Suplimentar, a indicat că, în perioada anilor 2003-2014, pârâta s-a îmbogățit fără justă cauză ca urmare a procurării de către el a bunurilor și efectuării lucrărilor de finalizare a casei în litigiu, și anume, pentru încălzirea casei cu gaz natural au fost achiziționate și instalate convectoare de gaz și echipamentele aferente în sumă de 10 400 de lei, a fost efectuată răzuirea podelei, cu suprafața totală de 46 m² în camerele de la etajul doi în sumă de 6 070 de lei, a fost confecționată și instalată în interiorul casei o scară din lemn de stejar cu elemente decorative în sumă de 36 800 de lei, iar în curtea interioară a casei a fost edificată o anexă, toaleta și cabina de duș în sumă de 2 800 de lei.

Astfel, consideră că pârâta din contul mijloacelor sale financiare s-a îmbogățit fără justă cauză, iar el ca persoană lezată într-un drept al său este în drept să ceară repararea integrală a prejudiciului cauzat, și anume, a cheltuielilor pe care le-a suportat. Mai mult ca atât, îmbogățirea fără justă cauză a pârâtei se confirmă prin faptul că, aceasta în anii 2010-2014 a cumpărat pentru fiica sa Olga Martynenko un apartament și un automobil.

A invocat că pârâta, ca persoana care fără temei legal sau contractual a dobândit ceva ca urmare a executării unei prestații de către o altă persoană sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia, este obligată să restituie ceea ce a primit sau a economisit. Nu este relevant faptul dacă îmbogățirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părți, a unui terț sau ca urmare a unei cauze independente de voința lor.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 06 iulie 2016 a fost admisă parțial acțiunea și au fost încasate din contul Ludmillei Darii în beneficiul lui Hristofor Bugor suma de 27 560 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru reparație și finisare a construcției și cheltuielile de judecată compuse din 200 de lei – taxa de stat și 269,54 de lei – cheltuieli pentru eliberarea informației de către Oficiul cadastral teritorial. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prima instanță încasând suma de 27 560 de lei și-a argumentat concluzia prin faptul că, conform recipisei din 20 iunie 2007 întocmită de Petru Bruma, acesta a efectuat lucrări în cuantum de 27 560 de lei și a fost plătit de către Hristofor Bugor.

Prin urmare, Ludmila Darii, fără un temei legal sau contractual, a realizat o economie echivalentă cu suma investită de reclamant în reparația casei, care la momentul respectiv aparținea pârâtei, sumă care urmează a fi încasată în beneficiul reclamantului, făcând trimitere la prevederile art. 1389 alin. (1) din Codul Civil.

Totodată, prima instanță a reiterat că, reclamantul nu a prezentat probe prin care să confirme că a suportat careva cheltuieli legate de procurarea materialelor, confecționarea și montarea căsuței de vară, făcând trimitere la prevederile art. 118 alin. (1) din Codul civil.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018 au fost respinse apelurile declarate de către reprezentantul Ludmillei Darii, avocatul Alexandru Chisnencu, și Hristofor Gugor și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 13 februarie 2018 și 29 mai 2018 reprezentantul Ludmillei Darii, avocatul Alexandru Chisnencu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, atât decizia instanței de apel, cât și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, fiind emise cu aplicarea eronată a normelor de drept material, mai mult, probele care au stat la baza emiterii hotărârii sunt lipsite de suport juridic.

A menționat că intimatul nu a prezentat probe pertinente prin care să demonstreze suportarea cheltuielilor în legătură cu procurarea materialelor de construcție și efectuarea lucrărilor, și anume, bonuri de plată, facturi, acte de proveniență, expertize tehnice în construcții și evaluări licențiate.

Consideră că înscrisurile în formă de declarații autentificate notarial și devizul de cheltuieli prezentate de către intimat nu sunt probe pertinente, deoarece au un caracter declarativ, fiind lipsite de suport juridic. Mai mult ca atât, pentru perioada pretinsă, intimatul nu a demonstrat faptul dispunerii de mijloace financiare suficiente, care au fost investite în efectuarea lucrărilor de edificare, reconstrucție și reparare a imobilului în litigiu.

Prin referința depusă la data de 07 mai 2018 Hristofor Bugor a solicitat respingerea recursului declarat de către reprezentantul Ludmillei Darii, avocatul Alexandru Chisnencu ca neîntemeiat.

La data de 19 aprilie 2018, Hristofor Bugor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece au fost emise cu încălcarea eronată a normelor de drept material, și anume, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată, a fost interpretată în mod eronat legea și au fost apreciate arbitrar probele, ceea ce a dus la soluționarea greșită a pricinii și încălcarea drepturilor și libertăților sale fundamentale.

A menționat că instanțele de judecată neîntemeiat au concluzionat că, el nu a prezentat înscrisuri prin care să confirme procurarea materialelor de construcție, or,

prin recipisa întocmită de Petru Bruma și declarațiile acestuia în calitate de martor s-a confirmat acest fapt.

A relevat că instanțele de judecată au admis doar parțial declarațiile lui Petru Brumă în calitate de probă, în rest respingându-le fără nici o explicație.

A invocat că instanțele de judecată, prin respingerea cererii de reclamare a probelor și numirea expertizei tehnice în construcții pentru a stabili valoarea de piață a casei în litigiu și de a determina valoarea gazificării casei, costul lucrărilor de alimentare cu apă, prețul scării instalate și alte lucrări efectuate de către el, au încălcat prevederile art. 56 și 119 alin. (1) CPC.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile au fost depuse în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilit cu certitudine momentul comunicării Ludmillei Darii a deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului. Referitor la recursul declarat de către Hristofor Bugor, completul Colegiului reține că, din materialele cauzei rezultă că, acesta a recepționat copia deciziei instanței de apel la data de 14 martie 2018 (f.d. 22, vol. II), iar cererea de recurs a fost depusă la data de 19 aprilie 2018 (f.d. 29, vol. II).

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de către reprezentantul Ludmilei Darii, avocatul Alexandru Chisnencu, și al lui Hristofor Bugor nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de către reprezentantul Ludmilei Darii, avocatul Alexandru Chisnencu, și lui Hristofor Bugor, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de reprezentantul Ludmilei Darii, avocatul Alexandru Chisnencu, și Hristofor Bugor, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile declarate de reprezentantul Ludmilei Darii, avocatul Alexandru Chisnencu, și Hristofor Bugor se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală

Victor Burduh

Mariana Pitic